

УДК 346.93

Георгій Смірнов,*студент магістратури юридичного факультету**Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

АРБІТРАБЕЛЬНІСТЬ КОРПОРАТИВНИХ СПОРІВ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВАХ

Стаття присвячена аналізу понять арбітрабельності, корпоративного спору; аналізу положень законодавства України, законодавств інших держав щодо умов передачі таких спорів на розгляд до третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу). Автором виділено два види корпоративних спорів: внутрішній корпоративний спір та корпоративний спір, що виникає з правочинів щодо розпорядження акціями, частками чи корпоративними правами. Аналізуються відмінності в правовому регулюванні арбітрабельності кожного з видів корпоративних спорів. Розглядаються форми укладення арбітражних угод. Наголошується на недоліках інституту арбітрабельності в частині корпоративних спорів, а також недоліках інституту арбітражної угоди в частині форм її укладення.

Ключові слова: арбітрабельність, третейський суд, міжнародний комерційний арбітраж, корпоративний спір, арбітражна угода, корпоративний договір, корпоративні права.

Постановка проблеми. Нещодавно в Україні було проведено реформування корпоративного законодавства, яке закінчилося вступом у дію Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» 17 червня 2018 року. Законодавцем було введено багато новел до корпоративного законодавства: корпоративна угода, безвідклична довіреність, сквіз-аут та сел-аут тощо. Усі ці зміни призвели до лібералізації українського законодавства в частині регулювання корпоративних відносин, що зумовлює більшу його привабливість у виборі українського правопорядку у відносинах з іноземним елементом, а отже, і до зростання кількості спорів, що виникають із корпоративних відносин, які регулюються нормами українського законодавства.

Незадовго до цього, а саме 15 грудня 2018 року, змін зазнало і процесуальне законодавство, одним із новел якого стало компромісне регулювання порядку та умов передачі корпоративних спорів на розгляд до третейського суду. За таких умов особливий інтерес викликає питання арбітрабельності корпоративних спорів – регулювання в Україні та в іноземних державах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми. Дослідженню різноманітних аспектів арбітрабельності корпоративних спорів присвячені праці таких правознавців, як А. В. Асосков, І. А. Діковська, М. В. Купцова, О. С. Перепелинська, Л. В. Шматенко, А. В. Замзій, І. В. Лукач та інші. Однак, з огляду на останні зміни, внесені як до процесуального, так і до матеріального законодав-

ства, проблема арбітрабельності корпоративних спорів потребує нових досліджень, що і зумовлює її актуальність сьогодні.

Завданнями статті є: визначення поняття та умов арбітрабельності спорів; визначення поняття корпоративного спору; аналіз законодавчого регулювання передачі розгляду корпоративних спорів на розгляд міжнародних комерційних арбітражів; порівняння національного та іноземного досвіду щодо регулювання арбітрабельності корпоративних спорів.

Надаючи визначення поняття «арбітрабельності», слід насамперед провести аналіз нормативно-правових та доктринальних підходів до його розуміння.

Нью-Йоркська конвенція «Про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень» [1] (далі – Конвенція) не оперує поняттям «арбітрабельності», однак у статті 5 Конвенції зазначається, що «у визнанні арбітражного рішення може бути відмовлено, якщо компетентна влада країни знайде, що об'єкт спору не може бути предметом арбітражного розгляду за законами цієї країни». Таким чином, у розумінні Конвенції арбітрабельність – здатність спору бути предметом арбітражного розгляду.

Аналізуючи визначення поняття «арбітрабельність», які наводяться в літературі, слід констатувати, що натеper серед юристів не існує єдиного підходу щодо тлумачення даного поняття. Зокрема, до кінця не вирішеним є питання співвідношення поняття «арбітрабельність» та «підвідомчість» спорів.

М. А. Рожкова вважає, що доктрина арбітрабельності дозволяє окреслити коло справ, які підвідомчі третейським судам, при цьому сам термін «підвідомчість» є ширшим, ніж термін «арбітрабельність». Таким чином, науковець вважає, що дані поняття співвідносяться як родове та видове, де арбітрабельність є одним із елементів підвідомчості, забезпечуючи розподіл справ між різними юрисдикційними органами.

У свою чергу М. А. Дубровіна вважає, що стосовно компетенції третейських судів некоректно застосовувати поняття «підвідомчість», оскільки, на її думку, говорити про підвідомчість будь-яких справ можна лише стосовно державних органів, чия компетенція прямо передбачена законом. Аналогічної точки зору дотримується і Т. В. Сліпачук, зазначаючи, що однією з основних характеристик третейського суду є необхідність укладення угоди щодо передачі розгляду спору до третейського суду [2].

Варто погодитися з Т. В. Сліпачук та М. А. Дубровіною: «арбітрабельність» та «підвідомчість» є поняттями спорідненими, однак не співвідносяться як родове та видове поняття з огляду на наведені вченими причини.

Таким чином, можна дійти висновку, що арбітрабельність спору – це здатність спору бути предметом розгляду справи в третейському (міжнародному комерційному арбітражному) суді, що визначається національним законодавством.

Що ж до умов арбітрабельності спору, то світовій практиці відомий поділ на об'єктивну та суб'єктивну арбітрабельність.

Об'єктивна арбітрабельність (англ. *«ratione materiae»*) – заснована на об'єкті) – коло спорів, що можуть бути предметом арбітражного розгляду. За способом законодавчого закріплення, об'єктивна арбітрабельність може бути позитивною та негативною.

– Позитивна об'єктивна арбітрабельність – вказівка у законі на те, які спори можуть бути предметом арбітражного розгляду. Зокрема, здійснюється через перелік категорій спорів або ж перелік ознак, що роблять спір арбітрабельним.

– Негативна об'єктивна арбітрабельність – вказівка у законі щодо того, які спори не можуть бути предметом арбітражного розгляду. Зокрема, здійснюється через перелік категорій спорів чи сфер правовідносин, у яких арбітрабельність не допускається

Суб'єктивна арбітрабельність (англ. *«ratione personae»*) – заснована на особистості) – здатність суб'єктів укладати арбітражну угоду, бути учасником процесу в міжнародному комерційному арбітражі. Зокрема, В. Комаров зазначає, що дієздатність сторін,

згідно із законом, що до неї застосовується, є однією з необхідних умов дійсності арбітражної угоди [3].

Щодо «корпоративного спору» слід зазначити, що жоден із чинних нормативно-правових актів не містить визначення даного поняття. У ч. 3 ст. 167 Господарського Кодексу України зазначається, що корпоративними є такі відносини, що виникають із корпоративних прав. У свою чергу, ч. 1 ст. 167 ГК України до корпоративних відносить права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами

Важливо зазначити, що до проведення в Україні реформи процесуального законодавства, яка відбулася 15 грудня 2017 року, спори, які стосувалися правочинів щодо паїв чи акцій та часток у статутному капіталі, не вважалися корпоративними. Зокрема, відповідно до пункту 1.7. Постанови Пленуму Вищого Господарського Суду від 25.02.2016 «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин» [4] до корпоративних спорів не належали спори про визнання права власності на акції, спори щодо укладення, розірвання, зміни, виконання, а також визнання недійсними договорів купівлі-продажу акцій та спори щодо інших правочинів з акціями, крім спорів, пов'язаних із порушенням переважного права акціонерів на придбання акцій. Такі справи мали бути підвідомчими загальним або господарським судам, залежно від суб'єктного складу

Натепер п. 4 ч. 1 ст. 20 Господарського процесуального Кодексу України (далі – ГПК України) [5] передбачено, що спори, що виникають із правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав у юридичній особі, крім правочинів у сімейних та спадкових правовідносинах, є однозначно підвідомчими господарському суду. Звідси випливає, що висновок Пленуму Вищого Господарського Суду більше не є актуальним, а позиція законодавця свідчить про визнання таких спорів корпоративними.

Таким чином, під корпоративним спором слід розуміти спір, що виникає між учасниками корпоративних відносин і пов'язаний з оспорюванням, невизнанням чи порушенням корпоративних прав у разі вчинення правочинів щодо розпорядження акціями, частками чи корпоративними правами або

створенням, діяльністю, управлінням та припиненням юридичної особи. Звідси випливає, що корпоративні спори можна поділити на дві категорії:

– корпоративні спори із правочинів щодо розпорядження акціями, частками чи корпоративними правами. Це такі спори, які породжені договірним зобов'язанням і стосуються прав та обов'язків лише учасників корпоративного договору. Такий спір може виникати як між учасниками юридичної особи, так і між юридичною особою та її учасниками;

– внутрішні корпоративні спори, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням та припиненням юридичної особи, що зачіпають як інтереси, права та обов'язки учасників товариства, так і правовий статус компанії (оскарження рішення загальних зборів буде внутрішнім корпоративним спором).

Аналіз же питання арбітрабельності корпоративних спорів слід розпочати з того, що внутрішні корпоративні спори, відповідно до п. 2 ч.1 ст. 22 ГПК України, не є арбітрабельними – ці спори, окрім винятку, передбаченого ч. 2 ст. 22 ГПК України, не можна передати на розгляд до третейського суду або міжнародного комерційного арбітражу. У свою чергу, на спори із правочинів щодо акцій, часток, паїв дана заборона не поширюється, і вони можуть бути передані на розгляд як до третейського суду, так і до міжнародного комерційного арбітражу.

Ч. 2 ст. 22 ГПК України передбачено виняток щодо арбітрабельності внутрішніх корпоративних спорів – вони можуть бути передані на розгляд лише міжнародного комерційного арбітражу, а не будь-якого третейського суду, і лише в тому разі, якщо такі спори виникли з договору.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» (далі – ЗУ «Про МКА») [6], на розгляд до міжнародного комерційного арбітражу можуть бути передані: 1) спори з договірних та інших цивільно-правових відносин, що виникають під час здійснення зовнішньоторговельних та інших видів міжнародних економічних зв'язків, якщо комерційне підприємство хоча б однієї зі сторін знаходиться за кордоном, 2) спори підприємств з іноземними інвестиціями і міжнародних об'єднань та організацій, створених на території України, між собою, спори між їх учасниками, а так само їх спори з іншими суб'єктами права України.

Ч. 4 ЗУ «Про МКА» передбачено, що цей Закон не зачіпає дії будь-якого іншого закону України, в силу якого певні спори не можуть передаватися до арбітражу або можуть бути передані до арбітражу тільки згідно з поло-

женнями іншими, ніж ті, що є в цьому Законі. Втім, хоч ГПК України і передбачено можливість передачі внутрішнього корпоративного спору, що виник із договору, на розгляд міжнародного комерційного арбітражу, вимога щодо необхідності наявності іноземного елемента у правовідносинах зберігається. Тобто йдеться про можливість передачі лише того внутрішнього корпоративного спору, в якому є іноземний елемент, наприклад наявність іноземних інвестицій, іноземного учасника (фізичної чи юридичної особи) тощо

Говорячи про наявність іноземних інвестицій, слід пам'ятати, що якщо іноземні інвестиції підприємства (господарського товариства) становлять 100 % його статутного капіталу, то, відповідно до ч. 2 ст. 63 Господарського Кодексу України (далі – ГК України) [7], є іноземним підприємством. При цьому ст. 77 Закону України «Про міжнародне приватне право» встановлена виключна підсудність українським національним судам спорів, пов'язаних із реєстрацією або ліквідацією на території України іноземних юридичних осіб, які, якщо мова йде про господарське товариство, є внутрішніми корпоративними спорами [8]

Однак аби корпоративний спір можна було передати до міжнародного комерційного арбітражу, необхідно, щоб він відповідав умові арбітрабельності. Як було зазначено раніше, чинний ГПК України не встановлює жодних умов щодо арбітрабельності корпоративних спорів із правочинів щодо акцій, часток чи корпоративних прав – сторонам спору достатньо дійти згоди щодо передачі спору на розгляд третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу). Однак щодо внутрішнього корпоративного спору ч. 2 ст. 22 ГПК України обов'язковою умовою арбітрабельності передбачено укладення арбітражної угоди чи арбітражного застереження між всіма учасниками (акціонерами) та самою юридичною особою.

Відповідно до статті 7 ЗУ «Про МКА», арбітражна угода – угода сторін щодо передачі до арбітражу всіх або певних спорів, які можуть виникнути між ними у зв'язку з будь-якими конкретними правовідносинами, незалежно від того, чи мають вони договірний характер чи ні.

Варто відзначити, що арбітражна угода укладається для передачі спорів між сторонами цієї угоди. Спір, у свою чергу, передбачає ситуацію, за якої сторони цієї угоди матимуть несумісні один з одним інтереси – протилежні. Однак у разі спору, що виник із правочину щодо акцій, часток, паїв у статутному капіталі, саме товариство не є стороною такого спору, оскільки інтересу як такого

не має. Саме тому дана категорія спорів і не передбачає укладення угоди із товариством щодо передачі спору до арбітражного суду

Така позиція законодавця напряму запозичена із практики Верховного Суду Федеральної республіки Німеччини, чия позиція щодо арбітрабельності корпоративних спорів була викладена у рішенні від 9 квітня 2009 року [9].

У ньому Верховний Суд ФРН сформував кілька умов арбітрабельності саме внутрішнього корпоративного спору, оскільки рішення суду було прийнято у справі, предметом розгляду якої був спір щодо дійсності рішення загальних зборів.

Такими умовами арбітрабельності внутрішнього корпоративного спору, зокрема, є:

1. Згоду на передачу корпоративного спору на розгляд до третейського суду мають надати всі учасники товариства. Така згода має бути зазначена або в арбітражному застереженні до статуту компанії, або в окремій арбітражній угоді.

2. Арбітражне застереження (угода) має містити положення про те, що кожен акціонер чи учасник товариства, як і саме товариство, має право брати участь у формуванні складу арбітражного суду.

3. Усі заперечення проти окремо взятого рішення акціонерних зборів мають бути заявлені в одному арбітражному провадженні.

4. Усі акціонери, а також члени наглядової ради, виконавчі директори мають бути проінформовані про ініціювання арбітражного розгляду.

Щоправда, якщо в Німеччині укладення арбітражної угоди між юридичною особою та її учасниками є обов'язковою умовою всіх внутрішніх корпоративних спорів, то в Україні це стосується лише тих внутрішніх корпоративних спорів, що виникли на підставі договору, що демонструє рух у правильному напрямку – надання внутрішнім корпоративним спорам арбітрабельності, однак не є тим бажаним результатом, на якому варто зупинитися, адже з таким формулюванням ч. 2 ст. 22 ГПК України, якщо такий спір виник не на договірній основі, він є неарбітрабельним.

Що ж до самої арбітражної угоди, то законодавець надає доволі широке коло способів письмової форми її укладення. Наприклад, ч. 2 ст. 7 ЗУ «Про МКА» свідчить про те, що арбітражна угода має бути укладена в письмовій формі. Вона є укладеною в письмовій формі якщо:

– міститься в документі, підписаному всіма сторонами;

– укладена шляхом обміну листами, електронними повідомленнями, повідомлен-

нями по телетайпу, телеграфу або з використанням інших засобів електрозв'язку, що забезпечують фіксацію такої угоди;

– шляхом обміну позовною заявою та відгуком на позов, в яких одна із сторін стверджує наявність угоди, а інша проти цього не заперечує.

Положення ч. 2 ст. 7 ЗУ Про МКА свідчить, зокрема, про можливість включення арбітражного застереження частиною корпоративного договору, що відповідає іншим положенням законодавства. Наприклад, ч. 5 ст. 7 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» (далі – ЗУ «Про ТОВ») [10] передбачено, що стороною договору може бути юридична особа. Однак варто зазначити, що правове регулювання акціонерних товариств не дозволяє включати арбітражне застереження до корпоративного договору з юридичною особою.

Коли йдеться про акціонерні товариства, застосовується поняття не корпоративного договору, визначення якого наводиться в ЗУ «Про ТОВ». Договір щодо реалізації корпоративних прав в акціонерному товаристві врегульовано в статті 26-1 Закону України «Про акціонерні товариства» (далі – ЗУ «Про АТ») [11] та іменується законодавцем «договором з реалізації корпоративних прав в акціонерному товаристві». Якщо у випадку з корпоративним договором за ЗУ «Про ТОВ» юридична особа згадується як його сторона, то стаття 26-1 ЗУ «Про АТ» подібного положення не передбачає.

Таким чином, арбітражну угоду можна включити частиною договору щодо реалізації корпоративних прав в акціонерному товаристві, укладеному лише між акціонерами, адже його стороною не може бути акціонерне товариство.

Під час аналізу форми арбітражного застереження виникає також питання: чи можна включити арбітражну угоду до статуту товариства? У системі загального права статут товариства розглядається як різновид договору (між учасниками товариства), тому таке арбітражне застереження визнається і може бути включене до статуту, як і в будь-який інший договір. Якщо ж звернутися до українського законодавства, то все не так однозначно.

Відповідно до ч. 2 ст. 7 ЗУ Про МКА арбітражна угода у письмовій формі може бути включена до документа, який підписаний всіма її сторонами. Але якщо говорити про статут товариства, то він підписується лише учасниками товариства.

Таким чином, включення арбітражного застереження до статуту є можливим, лише коли йдеться про корпоративний спір із

правочинів щодо акцій, часток, паїв та корпоративних прав. Однак і в такому випадку, як правильно зазначає І. В. Лукач, проблематичним залишається питання можливості підписання статуту всіма новими учасниками товариства, що є особливо актуальним для великих публічних акціонерних товариств [12].

Дещо іншою є ситуація, коли йдеться про внутрішній корпоративний спір. Оскільки статут підписується лише учасниками такого товариства, а арбітражна угода може бути включена до документа, який підписаний всіма її сторонами, то, враховуючи, що умовою арбітрабельності внутрішнього корпоративного спору є укладення арбітражної угоди (застереження) між учасниками та самою юридичною особою, включити арбітражне застереження до статуту товариства в такому випадку не можливо.

Якщо звернутися до законодавства Російської Федерації, то ч. 7 ст. 7 Федерального Закону Російської Федерації «Про арбітраж (третейський розгляд) в Російській Федерації» на пряму передбачає можливість включення арбітражної угоди в статут товариства. При цьому в ч. 1 ст. 7 Даного закону не йдеться про те, що документ, в якому міститься арбітражна угода, має бути підписаний сторонами такої угоди [13].

Проте російське законодавство не дозволяє включати арбітражну угоду в статут акціонерних товариств із кількістю одна тисяча осіб і більше, а також у статут публічних акціонерних товариств. Такий підхід у законодавстві Російської Федерації є дивним, адже ч. 4 ст. 225.1 Арбітражного процесуального кодексу Російської Федерації (далі – АПК РФ) [14] передбачено, що передача корпоративних спорів на розгляд до третейського суду можлива лише за умови укладення арбітражного договору між учасниками юридичної особи та самою юридичною особою. Згадана ж раніше заборона не дозволяє публічним акціонерним товариствам скористатися таким зручним для юридичної особи з величезною кількістю учасників способом, як включення арбітражної угоди до статуту товариства.

Висновки.

Отже, якщо підсумувати викладене, то можна констатувати, що чинне законодавство сьогодні демонструє позитивні зміни в правовому регулюванні арбітрабельності корпоративних спорів загалом: 1) корпоративними визнаються не тільки спори щодо створення, діяльності, управління та ліквідації товариства, але й спори з правочинів щодо часток, акцій, паїв, інших корпоратив-

них прав, інакше кажучи, спори з корпоративних відносин; 2) корпоративні спори з правочинів щодо часток, акцій, паїв, інших корпоративних прав є арбітрабельними; 3) внутрішні корпоративні спори, що виникають із договору, можна передати на розгляд до міжнародного комерційного суду; 4) надається певна свобода у виборі форми укладення арбітражної угоди тощо.

Однак у деяких аспектах правове регулювання потребує внесення змін:

- Формулювання, яке застосоване законодавцем у Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо письмової форми арбітражної угоди позбавляє учасників внутрішніх корпоративних відносин ефективного та легкого способу її укладення шляхом включення до статуту товариства;
- Законодавцем передбачене загальне правило щодо неарбітрабельності внутрішніх корпоративних спорів, окрім тих, які виникли на підставі договору, що не відповідає правовому регулюванню в інших державах (Німеччина) і демонструє лише рух у правильному напрямку, однак не бажаний результат.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в редакції від 07.07.2006. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_070
2. Коваленко І. Поняття та види арбітрабельності в теорії міжнародного комерційного арбітражу. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С. 29–33.
3. Купцова М. В. Арбітрабельність спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Адвокат. 2012. № 5. С. 41–45.
4. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин : Постанова Пленуму Вишого господарського суду України № 4 від 25.02.2016. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>
5. Господарський процесуальний кодекс України в редакції від 28.08.2018. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
6. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон у редакції від 15.12.2017. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. Ст. 198.
7. Господарський кодекс України в редакції від 01.10.2018. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
8. Про міжнародне приватне право: Закон України в редакції від 22.08.2018. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.
9. М. С. Hilgard, J. Kraayvange. Arbitrability of Shareholders' Disputes under German Law. International Litigation Quarterly. 2009. № 26.
10. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України в редакції

від 06.02.2018. Відомості Верховної Ради. 2018. № 13. Ст. 69.

11. Про акціонерні товариства: Закон України в редакції від 01.10.2018. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51. Ст. 384.

12. Лукач І. В. Альтернативні шляхи вирішення корпоративних спорів. Адміністративне право і процес. 2014. № 3. С. 66–76.

13. Про арбітраж (третейський розгляд) в Російській Федерації: Федеральний закон Російської Федерації. URL: <https://rg.ru/2015/12/31/arbitrazh-dok.html>

14. Арбітражний процесуальний кодекс Російської Федерації в редакції від 03.08.2018 : Федеральний закон № 95 від 24.07.2002. URL: http://consultant.ru/document/cons_doc_LAW_37800/

Стаття посвячена аналізу понять арбітрабельності, корпоративного спору; положень законодавства України, законодавств інших держав стосовно умов передачі таких спорів на розгляд третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу). Автором виділені два види корпоративних спорів: внутрішній корпоративний спор і корпоративний спор, що виникає з угод по розпорядженню акціями, долями або корпоративними правами. Аналізуються відмінності в правовому регулюванні арбітрабельності кожного з видів корпоративних спорів. Розглядаються особливості укладення арбітражних угод у письмовій формі. Відзначаються недоліки інституту арбітрабельності в частині корпоративних спорів, а також недоліки інституту арбітражного угодження в частині особливостей письмової форми його укладення.

Ключевые слова: арбітрабельність, третейський суд, міжнародний комерційний арбітраж, корпоративний спор, арбітражне угодження, корпоративний договір, корпоративні права.

The article is devoted to analysis of concepts of arbitrability, corporate dispute; analysis of provisions of Ukrainian legislation and legislations of foreign states regarding terms for the transfer of corporate disputes to the arbitral tribunal (international commercial arbitration). The Author has outlined two types of corporate disputes: internal corporate dispute and corporate dispute arisen from deeds with stocks, shares in authorized capitals or corporate rights. The differences in the legal regulation of the arbitrability of each type of corporate disputes are analyzed. The features of the conclusion of arbitration agreements in writing form are being considered. The disadvantages of the institute of arbitrability in terms of corporate disputes, as well as the defects of the institution of arbitration agreement in terms of the peculiarities of the written form of its conclusion are noted.

Key words: arbitrability, arbitral tribunal, international commercial arbitration, corporate dispute, arbitration agreement, corporate agreement, corporate rights.

